

Digital Banking ช่วยลดดอกเบี้ยและเพิ่มการเข้าถึงสินเชื่อสำหรับ SMEs

ลูกค้า SMEs ที่ได้รับอัตราดอกเบี้ยต่ำลง อาชีพอิสระ ไม่มีหลักประกัน ก็ขอสินเชื่อได้

นางสาวนันท์วัลลี ธิธนาพงศ์

ฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

เวลากู้เงินจากแบงก์ เราต้องจ่ายดอกเบี้ยสูงกว่าดอกเบี้ยที่ได้รับจากการฝากเงินกับแบงก์อยู่มาก โดยเฉพาะธุรกิจขนาดเล็กหรือลูกค้ารายย่อยมักถูกมองว่ามีความเสี่ยงสูงกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ส่วนหนึ่งเนื่องจากแบงก์มีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงของลูกค้า เห็นได้จากสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือ NPLs ของธุรกิจ SMEs อยู่ที่ร้อยละ 4.37 ในปี 2560 สูงกว่า NPLs ของธุรกิจขนาดใหญ่ที่ร้อยละ 1.75 สะท้อนต้นทุนความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ (Credit cost) ของแบงก์ที่สูงในการปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจ SMEs โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับธุรกิจขนาดเล็กที่มีสายป่านสั้นหรือมีโมเดลธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป อาทิ ร้านค้าโซ่หน่วยรูปแบบเดิมที่อาจสูญเสียความสามารถในการแข่งขันกับธุรกิจออนไลน์หรือโมเดิร์นเทรดขนาดใหญ่

สำหรับธุรกิจ SMEs ในภาพรวม ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยคิดเป็นสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 5 ของต้นทุนทั้งหมด¹ ขณะที่ต้นทุนหลักมาจากต้นทุนสินค้า ดังนั้น สิ่งที่สำคัญมากกว่าก็คือการหาและรักษารายได้ให้มีเข้ามาอย่างต่อเนื่อง ให้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่จำเป็นทั้งหมด และเพียงพอที่จะหล่อเลี้ยงธุรกิจให้เติบโตได้อย่างยั่งยืนต่อไป แม้กระนั้นเรายังอยากให้แบงก์คิดดอกเบี้ยถูกลงทั้งในเวลาที่มีความต้องการกู้เงินเพื่อใช้ในธุรกิจหรือเป็นสภาพคล่องในการดำเนินชีวิต

ในโลกยุคดิจิทัล การทำธุรกรรมทางการเงินผ่านช่องทาง Mobile banking และ Internet banking จึงเป็นแนวทางที่สำคัญที่จะช่วยทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธุรกิจ SMEs ลดลงได้ โดยนอกจากจะช่วยลดต้นทุนการดำเนินงานของแบงก์ในการจัดการเงินสด การบริหารสาขาและพนักงานแล้ว ยังจะช่วยให้แบงก์มีข้อมูลมากเพียงพอในการพิจารณาให้สินเชื่อ (Information-based lending) โดยเฉพาะหากเราเป็นลูกหนี้ที่ดีที่ชำระหนี้ให้กับแบงก์อยู่ทุกงวด เพราะแบงก์สามารถนำข้อมูลธุรกรรมทางการเงิน การเดินบัญชี การโอนเงิน ตลอดจนการซื้อขายต่าง ๆ ไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์พฤติกรรมและประเมินความเสี่ยงของลูกค้า สามารถแยกแยะลูกหนี้ที่ดีออกจากลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงต่อการผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งก็จะทำให้แบงก์สามารถคิดดอกเบี้ยกับลูกหนี้ได้ถูกลงโดยเฉพาะกับลูกหนี้ที่ดีที่สามารถชำระหนี้ได้อย่างสม่ำเสมอได้ อีกทั้งยังสามารถปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจ SMEs ผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ไม่มีเงินเดือนประจำหรือประชาชนที่ไม่มีหลักประกันในการขอกู้จากแบงก์ได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากแบงก์จะมีข้อมูลมาประเมินรายได้ พฤติกรรมและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าได้ดีกว่ายุคที่ยังมีการใช้เงินสดเป็นหลัก โดยแบงก์ไทยอาจใช้ข้อมูลที่ร้านค้า แท็กซี่ หรือวินมอเตอร์ไซด์ ได้รับเงินจากลูกค้าผ่าน QR code เป็นหลักฐานในการประเมินรายได้เพื่อพิจารณาให้สินเชื่อกับกลุ่มลูกค้าดังกล่าวซึ่งแต่เดิมขอสินเชื่อได้ยากเพราะไม่มีหลักฐานแสดงรายได้ที่แน่นอน ซึ่งจะช่วยเพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงิน (financial access) ดังที่เกิดขึ้นในจีนจากการให้บริการทางการเงินของ Ant Financial บริษัทในเครือของ Alibaba ซึ่งมีจุดแข็งในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลการค้าและการชำระเงินออนไลน์มาใช้ประเมินพฤติกรรมและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าเพื่อต่อยอดการให้บริการเงินกู้แก่ลูกค้ารายย่อยได้ด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำมาก

¹ ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยของธุรกิจที่รายงานงบการเงินล่าสุดปี 2558 ต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

นอกจากมิติของการให้สินเชื่อแล้ว แบงก์ยังสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินอื่น เช่น ผลิตภัณฑ์ด้านการออม และการลงทุน ให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าและเพิ่มมูลค่าทางการเงินให้กับลูกค้าแต่ละรายได้ดีขึ้น

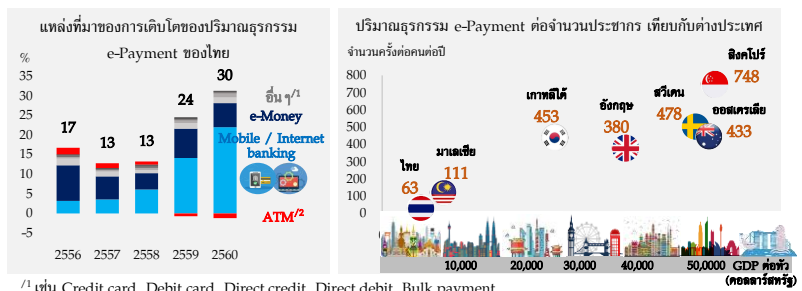
การประกาศยกเลิกค่าธรรมเนียมการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านช่องทางดิจิทัลของแบงก์ไทยเกือบทุกแห่งตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคมที่ผ่านมา นับเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่นอกจากจะสนับสนุนนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลและสังคมไร้เงินสดของภาครัฐเพื่อลดต้นทุนทางเศรษฐกิจและสร้างความโปร่งใสแล้ว ยังจะช่วยลดต้นทุนทางการเงินและลดปัญหาการเข้าถึงสินเชื่อของธุรกิจ SMEs และประชาชนได้ด้วย แม้ว่าเรื่องนี้อาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของแบงก์อยู่บ้าง แต่ก็ทำให้ธุรกิจแบงก์มีการปรับตัว แข่งขัน และเพิ่มประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ถูกกลง อีกทั้งส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ หรือ NIM (Net Interest Margin) ของแบงก์ไทยที่ปัจจุบันอยู่ในระดับกลาง ๆ เทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอาจลดลงมาใกล้เคียงกับสิงคโปร์และมาเลเซียได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริโภค โดยเฉพาะประชาชนอย่างเราในที่สุด และแม้ว่าปริมาณการใช้จ่ายผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) จะเติบโตขึ้นมากในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะจาก Mobile banking และ Internet banking รวมถึงการโอนเงินผ่านระบบพร้อมเพย์ของประชาชนที่มีปริมาณธุรกรรมมากกว่า 170 ล้านรายการ ด้วยมูลค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 4,000 บาทต่อรายการ สะท้อนความนิยมในการใช้พร้อมเพย์ที่มากขึ้น แต่การใช้ e-Payment ของไทยก็ยังอยู่ในระดับต่ำ เทียบกับต่างประเทศ จึงเป็นโอกาสที่ดีที่เราจะช่วยกันสนับสนุนการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านช่องทางดิจิทัลกันให้แพร่หลายมากขึ้น

ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) ของไทย อยู่ในระดับกลาง ๆ เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน

ที่มา : รวบรวมจากธนาคารกลาง ข้อมูลปี 2560

การใช้ e-Payment ของไทยเติบโตขึ้นจาก Mobile / Internet banking แต่ยังคงอยู่ในระดับต่ำเทียบกับต่างประเทศ

¹ เช่น Credit card Debit card Direct credit Direct debit Bulk payment

² Fund transfer and Bill payments at ATM

* ธุรกรรม e-Payment ในต่างประเทศเป็นข้อมูลปี 2559 ยกเว้นไทยและมาเลเซียเป็นข้อมูลปี 2560

ที่มา : รายงานระบบการชำระเงิน 2559 ธนาคารแห่งประเทศไทย (update ข้อมูลล่าสุดเพิ่มเติม)

บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย